

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedou senátu JUDr. Karlem Šimkou v právní věci žalobkyň: **a) PROTECO AGRO s.r.o.**, se sídlem Ohaře 160, Ohaře, **b) Ravikon a.s.**, se sídlem K Vltavě 785/42, Praha 4, **c) MY DVA 4 LES s.r.o.**, se sídlem Osadní 1053/28, Praha 7, **d) STAEL s.r.o.**, se sídlem Puškinova 444, Vysoké Mýto, **e) FOTOENERGIE s.r.o.**, se sídlem Kubelíkova 1224/42, Praha 3, **f) FV Elektrárna Bražec, s.r.o.**, se sídlem Mechovka 612, Praha 9, všichni zastoupeni JUDr. Ing. Petrem Petržílkem, Ph.D., advokátem se sídlem Dvořákova 1624, Úvaly, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 91/5, Jihlava, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyň proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 11. 2018, č. j. 29 A 56/2018 – 160,

t a k t o :

Řízení se přerušuje.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně jsou provozovatelky fotovoltaických elektráren, které byly stavebně a technicky dokončeny v říjnu roku 2010 a do distribuční soustavy připojeny v období od 1. 1. 2011 do 28. 2. 2011. Jejich energetická licence nabyla právní moci v roce 2010. Žalobkyně se domnívají, že pro všechny fotovoltaické elektrárny vystavěné v roce 2010, které v tomto roce získaly i energetickou licenci, je výše garantované výkupní ceny a zelených bonusů podle cenových rozhodnutí nezákonná, diskriminační a v rozporu s právem Evropské Unie.

[2] Žalobkyně proto požádaly žalovaného o provedení sektorového šetření podle § 18e zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen „energetický zákon“), v němž by žalovaný domněnku o nezákonné a diskriminační výši garantované výkupní ceny a zelených bonusů podle cenového rozhodnutí konstatoval.

[3] Krajský soud v Brně v záhlaví označeným usnesením (dále jen „krajský soud“ a „napadené usnesení“) odmítl žalobu žalobkyň, jíž brojily proti nezákonnému zásahu žalovaného spočívajícího v tom, že na základě žádosti žalobců žalovaný neprovedl sektorové šetření podle § 18a energetického zákona. Krajský soud dospěl k závěru, že je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze a povaze jeho původce „zásahem“ ve smyslu § 84 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Neprovedení sektorového šetření podle § 18a energetického zákona nemohou být žalobkyně ani potenciálně přímo zkráceny na svých právech. Z § 18a energetického zákona vyplývá, že sektorové šetření

není řízení zahajovaným na návrh určitého subjektu, ale jedná se o postup žalovaného prováděný z moci úřední, k jehož provedení mohou dát soukromé subjekty podnět. Neexistuje tak veřejné subjektivní právo žalobkyň na to, aby správní řízení bylo zahájeno. Žalobkyně se nemohou zahájení sektorového šetření domáhat ani cestou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem. Žalovanému vzniká pouze povinnost podnět žalobkyň v zákonné lhůtě vyřídit. Možnost zahájit správní řízení z moci úřední slouží *a priori* k tomu, aby ve veřejném zájmu byla určitá věc správním orgánem autoritativně vyřešena, resp. rozhodnuta, a nikoliv k realizaci individuálních subjektivních práv fyzických a právnických osob. Není tak dán legitimní zájem, aby zahájení správního řízení z moci úřední bylo vynutitelné na základě podnětu. Podnět k zahájení sektorového šetření může podat kdokoliv – tedy i subjekt, který na trhu s elektřinou vůbec nefiguruje a koho by se šetření nemohlo nijak dotknout. Nezahájení sektorového šetření podle § 18a energetického zákona tak nemohlo představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. Jelikož chybí podmínka řízení, krajský soud žalobu odmítl. Nejsou tím ani porušena veřejná subjektivní práva žalobkyň podle čl. 38 odst. 2 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jelikož žalobkyně nemají veřejné subjektivní právo na zahájení sektorového šetření.

[4] Proti napadenému usnesení žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) brojí kasační stížností, v níž namítají, že cenové rozhodnutí č. 02/2010 a navazující cenová rozhodnutí (dále jen „cenová rozhodnutí“) jsou sama o sobě nepřezkoumatelná a nezákonná a odporují ústavnímu pořádku. Jelikož objektivně neexistuje žádný právní postup, který by umožnil posoudit zákonnost cenových rozhodnutí žalovaného, stěžovatelky jsou nuceny využít jedinou možnost obrany v podobě podnětu k sektorovému šetření podle § 18a energetického zákona, jež se zahajuje z moci úřední. Žaloba podle § 82 s. ř. s. je pak podle nich jediným možným postupem, jak se domáhat soudního přezkumu cenových rozhodnutí. V opačném případě bude zasaženo jejich právo na spravedlivý proces podle čl. 36 a 38 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatelky dále namítají, že ohledně jejich žaloby jsou splněny veškeré podmínky řízení. V případě neprovedení sektorového šetření žalovaným se jedná o nezákonný zásah, který není rozhodnutím, a který přímo zkracuje stěžovatelky na jejich právech.

[5] Podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. může předseda senátu řízení usnesením přerušit, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá.

[6] Nejvyšší správní soud v řízení vedeném pod sp. zn. 6 As 108/2019 předložil rozšířenému senátu tohoto soudu k posouzení otázku, zda se může žalobce bránit ve správním soudnictví žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu proti faktické nečinnosti stavebního úřadu ve věci nepovolené stavby či terénní úpravy provedené jinou osobou (pozn. řízení zahajovaná z moci úřední), pokud ano, za jakých podmínek, a pokud ne (resp. pokud nejsou příslušné podmínky splněny), zda má správní soud žalobu odmítnout, nebo zamítnout.

[7] V nyní posuzované věci stěžovatelky brojí proti neprovedení sektorového šetření podle § 18a energetického zákona na základě jejich podnětu.

[8] Podle § 18a odst. 1 energetického zákona „energetický regulační úřad provádí šetření na trzích s elektřinou nebo plynem za účelem zjištění, zda na těchto trzích existuje účinná hospodářská soutěž“ (zdůraznění dodáno).

[9] Podle odstavce 3 téhož ustanovení „je-li výsledkem šetření zjištění, že na trhu s elektřinou nebo plynem neexistuje účinná hospodářská soutěž, a k rozhodnutí ve věci není příslušný Úřad pro ochranu

pokračování

hospodářské soutěže, Energetický regulační úřad rozhodnutím ve správním řízení nebo opatřením obecné povahy uloží opatření, která s přihlédnutím k okolnostem nejlépe povedou k odstranění příčin takového stavu. Energetický regulační úřad uloží opatření podle věty první formou opatření obecné povahy v případě, pokud nelze uložit opatření rozhodnutím konkrétní osobě. Osobami, jejichž práva, povinnosti nebo oprávněné zájmy mohou být opatřením obecné povahy dotčeny, jsou pouze držitelé licencí a osoby zřízené za účelem organizace burzovních obchodů s elektřinou nebo plynem nebo deriváty vztahujícími se k elektřině nebo plynu“ (zdůraznění dodáno).

[10] Obdobně jako v případě řízení vedeného pod sp. zn. 6 As 108/2019 Nejvyšší správní soud považuje za klíčové posouzení otázky, zda se stěžovatelky mohou bránit proti neprovedení sektorového šetření na základě jejich podnětu ve správním soudnictví žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, a pokud ano, za jakých podmínek, a pokud ne, zda má krajský soud žalobu odmítnout, nebo zamítnout. Rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci sp. zn. 6 As 108/2019 proto může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé.

[11] Po dobu přerušení řízení se nekonají jednání a staví se běh procesních zákonných lhůt určených soudním řádem správním (§ 48 odst. 4 s. ř. s.).

[12] V řízení se bude pokračovat, jakmile překážka pro jeho přerušení odpadne, tzn. v návaznosti na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ve věci pod sp. zn. 6 As 108/2019, popř. nastane jiná skutečnost rozhodná pro pokračování v řízení ve věci samé (§ 48 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. června 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu